

GEOMETRIE:

Rezolvarea unui triunghi (a, b, c lungimile laturilor; A, B, C , măsurile unghiurilor; aria S ; înălțimea respectiv mediana din A sunt h_a, m_a ; R, r – razele cercurilor circumscris, respectiv înscris în triunghi, semiperimetrul p).

Cazul I Se cunosc lungimile laturilor: $a=BC, b=AC, c=AB$. Triunghiul există numai dacă $a < b+c, b < a+c, c < a+b$.

Se pot afla imediat **aria, cosinusul unui unghi, lungimea unei mediane și razele** R, r cu ajutorul formulelor:

$$S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}, \text{ unde } \dots p = \frac{a+b+c}{2} \quad \cos A = \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc} \quad m_a^2 = \frac{2(b^2 + c^2) - a^2}{4} \quad R = \frac{abc}{4S} \quad r = \frac{S}{p}$$

Unghiul A este **ascuțit, obtuz sau drept** după cum cantitatea $b^2 + c^2 - a^2$ este **pozitivă, negativă sau nulă**.

$$\sin A = \sqrt{1 - \cos^2 A} \text{ sau, din formula ariei } S = \frac{bc \sin A}{2} \Rightarrow \sin A = \frac{2S}{bc}; \quad S = \frac{a \cdot h_a}{2} \Rightarrow h_a = \frac{2S}{a}$$

Observație: Verificați dacă triunghiul este dreptunghic (dacă pătratul laturii mai mari este egal cu suma pătratelor laturilor mai mici). În acest caz aveți formule mai simple: (presupunem că unghiul drept este A)

$$S = \frac{c_1 \cdot c_2}{2} \quad h_a = \frac{c_1 \cdot c_2}{ip} \quad m_a = \frac{1}{2} \cdot ip = R \quad \sin = \frac{\text{cateta...opusa}}{\text{ipotenuza}} \quad \cos = \frac{\text{cateta...alaturata}}{\text{ipotenuza}} \quad tg = \frac{\text{cateta...opusa}}{\text{cateta...alaturata}}$$

(sinusul, cosinusul și tangenta se referă la unghiurile ascuțite ale triunghiului dreptunghic)

Cazul II Se cunosc lungimile laturilor: $b=AC, c=AB$ și măsura unghiului dintre ele, A .

Se pot afla direct **aria și a treia latură**: $S = \frac{bc \sin A}{2}$ $a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos A$. Problema s-a redus la cazul I.

Cazul III Se cunosc lungimile laturilor: $b=AC, c=AB$ și măsura unghiului opus uneia dintre ele, de exemplu B .

În acest caz rezolvarea începe cu teorema sinusurilor: $\frac{a}{\sin A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C} = 2R$ Se observă că imediat putem afla

$R = \frac{b}{2 \sin B}$ și $\sin C = \frac{b}{c \sin B}$. Cunoscând unghiurile B și C putem afla $A = 180^\circ - B - C$, după care, tot din rapoartele de mai sus, putem afla a treia latură, a , iar de aici avem cazul I.

Cazul IV Se cunosc măsurile a două unghiuri, și lungimea unei laturi, de exemplu $a=BC$. În acest caz putem afla imediat ultimul unghi din $A + B + C = 180^\circ$. Celelalte două laturi le aflăm folosind teorema sinusurilor.

Elemente de geometrie analitică: Puncte și drepte în plan.

Un punct se scrie $P(x_p, y_p)$; x_p și y_p sunt abscisa respectiv ordonata punctului P . Ambele sunt coordonatele lui P .

Ecuția unei drepte: $(d): ax + by + c = 0, a^2 + b^2 \neq 0$.

$$P \in d \Leftrightarrow a \cdot x_p + b \cdot y_p + c = 0$$

Dacă $(d_1): a_1x + b_1y + c_1 = 0$ și $(d_2): a_2x + b_2y + c_2 = 0$. Atunci: $d_1 \perp d_2 \Leftrightarrow a_1 \cdot a_2 + b_1 \cdot b_2 = 0$

și $d_1 \parallel d_2 \Leftrightarrow \frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2}$. Distanța de la P la dreapta d : $d(P, d) = \frac{|a \cdot x_p + b \cdot y_p + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$

Unghiul celor două drepte se poate afla cu formula: $\cos \alpha = \frac{a_1 \cdot a_2 + b_1 \cdot b_2}{\sqrt{a_1^2 + b_1^2} \cdot \sqrt{a_2^2 + b_2^2}}$

Exemplu: Dacă ecuația unei drepte este: $(d): 2x + 5y - 11 = 0$;

o dreaptă paralelă cu (d) are forma: $(d'): 2x + 5y + c' = 0$,

iar una perpendiculară pe (d) are forma: $(d''): 5x - 2y + c'' = 0$

Relația: $\begin{vmatrix} x & y & 1 \\ x_A & y_A & 1 \\ x_B & y_B & 1 \end{vmatrix} = 0$ este ecuația dreptei determinată de punctele A și B .

$$\text{Aria } \triangle ABC, S = \frac{1}{2} |\Delta|, \text{ unde } \Delta = \begin{vmatrix} x_A & y_A & 1 \\ x_B & y_B & 1 \\ x_C & y_C & 1 \end{vmatrix}; \quad \Delta = 0 \Leftrightarrow A, B, C \text{ coliniare}$$

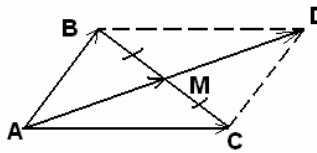
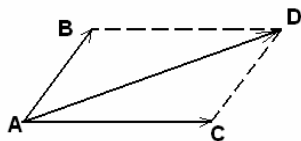
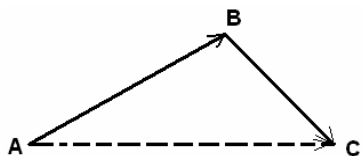
Lungimea segmentului $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2}$
Mijlocul segmentului AB este $M\left(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2}\right)$
Centrul de greutate $G\left(\frac{x_A + x_B + x_C}{3}, \frac{y_A + y_B + y_C}{3}\right)$

Elemente de geometrie vectorială

Vectori: Pentru o mărime vectorială este nevoie de trei caracteristici: direcție, sens și lungime (sau modul).

Adunarea vectorilor: Regula triunghiului: $\vec{AB} + \vec{BC} = \vec{AC}$; Regula poligonului: $\vec{A_1A_2} + \vec{A_2A_3} + \dots + \vec{A_{n-1}A_n} = \vec{A_1A_n}$

Regula paralelogramului: $\vec{AB} + \vec{AC} = \vec{AD}$, unde $ABDC$ - paralelogram. Scăderea vectorilor: $\vec{AB} - \vec{AC} = \vec{CB}$

$$\vec{AD} = 2\vec{AM} \Rightarrow \vec{AB} + \vec{AC} = 2\vec{AM}$$

(M mijlocul lui BC)

Dacă M împarte segmentul BC în raportul k atunci, pentru orice punct A din plan:

$$\frac{BM}{MC} = k \Rightarrow \vec{AM} = \frac{1}{1+k} \vec{AB} + \frac{k}{1+k} \vec{AC}$$

Vectori în sistem de coordonate:

Un vector: $\vec{u} = a\vec{i} + b\vec{j}$; **Lungimea:** $|\vec{u}| = \sqrt{a^2 + b^2}$; **Produsul scalar:** $\vec{u} \cdot \vec{v} = a_1a_2 + b_1b_2 = |\vec{u}| \cdot |\vec{v}| \cdot \cos \alpha$

Dacă produsul scalar este nul atunci vectorii sunt perpendiculari: $\vec{u} \perp \vec{v} \Leftrightarrow a_1a_2 + b_1b_2 = 0$ Doi vectori sunt coliniari

dacă există un număr real nenul α astfel încât $\vec{u} = \alpha \cdot \vec{v}$. **Vectorii coliniari** au coeficienții proporționali: $\frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2}$

Dacă punctul $M(a, b)$ este un punct din plan atunci $\vec{OM}$ se numește vector de poziție. Notăm $\vec{OM} = \vec{r}_M$

Pentru $M(a, b)$ avem $\vec{r}_M = a \cdot \vec{i} + b \cdot \vec{j}$ (coordonatele vectorului de poziție sunt coordonatele lui M).

Dacă $A(x_A; y_A)$ și $B(x_B; y_B)$ atunci coordonatele vectorului $\vec{AB}$ sunt $(x_B - x_A; y_B - y_A)$.

Mai exact: $\vec{AB} = (x_B - x_A) \cdot \vec{i} + (y_B - y_A) \cdot \vec{j}$

TRIGONOMETRIE: Unghiurile se măsoară în grade sau radiani. 1radian are aproximativ 57°.

$$\begin{aligned} \sin 30^\circ &= \cos 60^\circ = 1/2 \dots \dots \text{tg } 30^\circ = 1/\sqrt{3} \\ \sin 45^\circ &= \cos 45^\circ = \sqrt{2}/2 \dots \dots \text{tg } 45^\circ = 1 \\ \sin 60^\circ &= \cos 30^\circ = \sqrt{3}/2 \dots \dots \text{tg } 60^\circ = \sqrt{3} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \cos^2 x + \sin^2 x &= 1 \\ \sin(a \pm b) &= \sin a \cdot \cos b \pm \sin b \cdot \cos a \\ \cos(a \pm b) &= \cos a \cdot \cos b \mp \sin a \cdot \sin b \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sin\left(\frac{\pi}{2} - x\right) &= \cos x; \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right) = \sin x \\ \sin(\pi - x) &= \sin x; \cos(\pi - x) = -\cos x \end{aligned}$$

$$\text{tg}(a \pm b) = \frac{\text{tg } a \pm \text{tg } b}{1 \mp \text{tg } a \cdot \text{tg } b}$$

$$\begin{aligned} \sin 2x &= 2 \sin x \cos x \\ \cos 2x &= \cos^2 x - \sin^2 x \end{aligned}$$

$$\cos 2x = 1 - 2 \sin^2 x = 2 \cos^2 x - 1$$

$$1 - \cos x = 2 \sin^2 \frac{x}{2} \dots \dots 1 + \cos x = 2 \cos^2 \frac{x}{2}$$

$$\begin{aligned} \sin p + \sin q &= 2 \sin \frac{p+q}{2} \cos \frac{p-q}{2} \\ \sin p - \sin q &= 2 \sin \frac{p-q}{2} \cos \frac{p+q}{2} \\ \cos p + \cos q &= 2 \cos \frac{p+q}{2} \cos \frac{p-q}{2} \\ \cos p - \cos q &= -2 \sin \frac{p+q}{2} \sin \frac{p-q}{2} \end{aligned}$$

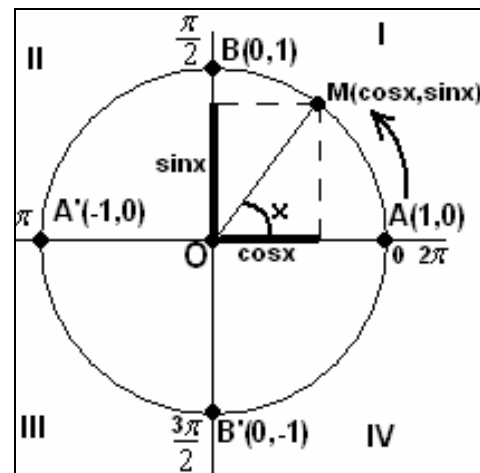
$$\begin{aligned} 2 \cos x \cos y &= \cos(x+y) + \cos(x-y) \\ 2 \sin x \sin y &= \cos(x-y) - \cos(x+y) \\ 2 \sin x \cos y &= \sin(x+y) + \sin(x-y) \end{aligned}$$

$$\text{tg } x = t \Rightarrow \sin^2 x = \frac{t^2}{1+t^2}; \cos^2 x = \frac{1}{1+t^2}$$

$$\text{tg } \frac{x}{2} = t \Rightarrow \sin x = \frac{2t}{1+t^2}; \cos x = \frac{1-t^2}{1+t^2}$$

Dacă x și y sunt suplementare ($x+y=180^\circ$) atunci: $\text{tg } x = -\text{tg } y$

$$\sin x = \sin y \quad \cos x = -\cos y$$

Cadran I $\sin x > 0$ și $\cos x > 0$
Cadran II $\sin x > 0$ și $\cos x < 0$
Cadran III $\sin x < 0$ și $\cos x < 0$
Cadran IV $\sin x < 0$ și $\cos x > 0$
1 radian $\approx 57^\circ$ în cadranul I
2 radiani $\approx 115^\circ$ în cadranul II
3 radiani $\approx 172^\circ$ în cadranul III
4 radiani $\approx 229^\circ$ în cadranul III
5 radiani $\approx 286^\circ$ în cadranul IV
6 radiani $\approx 344^\circ$ în cadranul IV

Ecuții trigonometrice fundamentale:

$$\sin x = a \in [-1;1] \Rightarrow x \in \{(-1)^k \cdot \arcsin a + k\pi / k \in \mathbb{Z}\}$$

$$\cos x = a \in [-1;1] \Rightarrow x \in \{\pm \arccos a + 2k\pi / k \in \mathbb{Z}\}$$

$$\text{tg } x = a \in \mathbb{R} \Rightarrow x \in \{\arctg a + k\pi / k \in \mathbb{Z}\}$$